

Amerikaiak

Néha szórólapozni kellett. Öt forintért szórtam darabját, ami jó volt, mert az osztálytársaim maximum négyért tudtak szórólapozni a környéken, viszont ők csomószor csak elbicikliztek a reptér felé, és az egész köteget elásták valamelyik akácfa alá a homokba. Na, nekem ezt nem lehetett, mert az apukám szórólapjait szórtam, és nem mertem megcsinálni.

Az autósiskola következő tanfolyama indul: május 31-én (hétfőn), 17 órakor, a Matthiász János Általános Iskolában.

Amikor szórólapozni kellett, akkor tűzött a nap és minden kutya ugatott, vagy fújt a szél és minden kutya ugatott. A szórólapozókat nagyon utálták a kutyák, és abban az évben még vadabbak voltak, anya szerint az amerikaiak miatt. A repülőik meg a helikoptereik néha olyan alacsonyan szálltak a házak fölött, hogy be kellett fogni a fülünket. Még a Maci kutya is a terasz alá bújt az amerikaiak elől, pedig ő nagyon nagy kutya volt, és a miénk.

Minden nap lehetett nézni a tévében, hogy az amerikaiak a jugókat bombázzák, fekete füst meg robbanás látszott a hírekben, olyan tízemeletes panelházak mögött, amilyenek nálunk is voltak benn, a városban. Apa azt mondta, nálunk senki sem fog bombázni, és hogy a mi repterünk, az csak tartalék, innen nem mennek az amerikaiak, csak Taszárról. De attól még itt voltak nálunk is az amerikaiak, őrizték a repteret meg a várost, és sokkal alacsonyabban szálltak, mint a magyarok. Néha integettek a helikopterből, olyankor visszaintegettem, pedig a kutyák miatt haragudtam rájuk.

Szökősek lettek félelmükben a kutyák az amerikaiak miatt. Biciklizés közben is éssen kellett lenni, mert akárhol kinn lehettek. A legrosszabb a Mályva utca város felőli vége volt, a Sakál miatt. A Sakál egy kutya volt, és a Tamás szerint úgy nézett ki, mint egy sakál, úgyhogy mindenki elkezdte Sakálnak hívni. A Tamáséknak mindenféle tévécsatornáik voltak, még természetfilmek is, azt mondta, ott látott sakált, meg volt egy film is, a Bruce Willis szerepelt benne, annak is az volt a címe, hogy *A sakál*. Meg is volt a Tamáséknak kazettán, de abban igazából nem volt sakál, csak emberek. Aztán valamelyikünk, talán a Roli vagy a Balázs, szerzett egy sakálos matricát a Lutrájába, azt is megnéztük, és akkor már mindannyian elfogadtuk, hogy a Sakál tényleg olyan, mint egy sakál.

Annál a szórólapozásnál háromszázat akartam kiszórni, mert az akkor ezeröttszáz forint, ami már nagyon jó, sajtos Cheetos, Magnum, akármi belefér, még egy egész Vienettát is meg tudnék venni belőle simán. De nem ezeket akartam venni, megvolt a tervem, hogy veszek egy liter dobozos tejet, mert az sokkal finomabb, mint a zacskós, és ami pénz marad, abból mind Milky Wayt, Twixet, Marsot meg Snickerset veszek, aztán a tejet kitöltöm egy tálba, és bele a csokikat. Egyszer már megnéztük a Balázséknál, és a Milky Way tényleg nem merült el a tejben, de akkor csak egyet próbáltunk. Engem meg az érdekelt, hogy a Mars meg a Snickers elsüllyed-e, mert ha azok se, akkor hülyeség a reklám, hogy a Milky Way nem süllyed el.

De a háromszáz szórólaphoz meg az ezeröttszáz forinthez muszáj volt bemennem a Mályva utca város felőli végébe. Apának ott amúgy is sok ismerőse volt, tuti kiderült volna, ha oda nem jut szórólaphoz. Hazamentem előtte inni egy pohár szörpöt, aztán kerestem egy botot a pincében, és elindultam. Ahogy befordultam a Mályvára, rögtön megláttam a Sakált, ott feküdt az út közepén egy pocsoltyában, és lihegve nézelődött. Na, mondom, akkor ennyit erről, fordultam is vissza. Eldöntöttem, hogy átvágok a gazon, és a másik oldalról megyek be a Mályva utcába, mert úgy biztos megvan pár ház a Sakáltól távolabb, és esetleg becsöngetek a Tamásékhoz, hátha velem jönne egy darabon a Tamás vagy a Balázs vagy akár mindketten, bár tudtam, hogy akkor úgylis kiderülne a pénz meg a csokis tervem, és akkor adnom kellene nekik is a csokikból. De vagy ez, vagy a Sakál.

A gaz, az egy nagy, üres terület volt a házunk előtt, és azért hívtuk gaznak, mert egészen a csatornáig nem volt rajta semmi, csak gaz, a csatornán túl meg mi sose mentünk, mert ott állt a Banyanéni meg a Banyabácsi háza, és ott volt egy fekete kutya, még a Sakálnál is ezerszer rosszabb. Szóval átvágtam a gazon, a nadrágom tele lett királydinnyével, és ott szedegettem őket lefelé magamról, amikor hallom, hogy a reptér felől jönnek az amerikaiak. Na, mondom, ha ezek pont erre kanyarodnának, akkor megoldódna minden bajom, mert a Sakál is elbújna valahova, legalább amíg elrepül a helikopter. Futottam, ahogy tudtam, és láttam, hogy a Sakál tényleg visszamászik a helyére. Az amerikaiak pont a Mályva fölött húztak el, én meg háztól házig futva beszórólapoztam azt az oldalát az utcának, amelyiken a Sakál is lakott. A másik oldal kimaradt, mert sietni kellett, de szerencsére az amerikaiak miatt kijött szentségelni az udvarra a Sakál gazdája, a Mária, és benn tartotta a kutyát, amíg megcsináltam a másik oldalt is.

És így mindenki megtudta, hogy az autósiskola következő tanfolyama indul: május 31-én (hétfőn), 17 órakor, a Matthiász János Általános Iskolában, én meg megkaptam az ezeröttszáz forintot, a Snickers és a Mars elsüllyedt a tejben, Twixet pedig nem találtam az Önértben sajnos akkor. ■ ■ ■

Csaba

Csaba nem tudott mit csinálni, őt a delfinek érdekelték. Amikor megismerkedtem vele, ezt egyből közölte. Mondta, most kicsit megszegi ezzel a protokollt, de magyarázzak el mindent, amit a delfinekről tudok, olvassam fel neki, mit ír az internet a delfinekről, és nézzünk delfines videókat. Csabának egy hete volt, hogy megismerje a delfineket, utána vissza kellett mennie. Szerettem azt az egy hetet, amikor Csabával delfines videókat néztünk, én is egy csomó mindent megtudtam, amiről addig fogalmam sem volt.

Csaba persze sokkal érdekesebb volt, mint a delfinek, hiszen ismerte a jövőt. Huszonegy milliméter hosszú volt, tizenhat milliméteres csáppal, testét sötétbarna kitinpáncél fedte. Mármint nem a jövő volt ilyen, hanem Csaba. Csaba a mai fogalmaink szerint leginkább konyhai csótányra (*Blatta orientalis*) hasonlított, de nem fogadta el ezt a megnevezést, azt mondta, ahonnan ő jön, ott a fájának nincs neve, hiszen nincsen semmilyen más faj, csak az övék. Csaba a 8972. bomából érkezett, ami az ő kalkulációi szerint az én idő-

számításomban a Krisztus utáni 12322-es év februárjának felelne meg, de lehet, hogy márciusának, ebben nem volt biztos.

Csaba idejében a csótányok (az egyszerűség kedvéért kénytelen vagyok így nevezni őket) már ismerik az időutazást. Ezért az oktatási főfelügyeletük kitalálta, hogy gimnáziumi érettségi után minden csótány visszamehet egy hétre egy általa választott korba, hogy egy általa választott, addigra kihalt faj életét tanulmányozza. A legtöbb csótány természetesen az emberek mellett döntött, így tömegével érkeztek vissza a csótányok az emberi városokba, hogy szétnézzenek, tanulmányozzák az életformánkat, és egy hét alatt összehozzanak az élményeikből egy komolyabb elemző dolgozatot. Voltak persze különcök is, akik a kutyák, macskák, hiúzok, patkányok, tehenek vagy bizonyos dinoszauruszok iránt érdeklődtek, ők azokat figyelhették meg.

Olyan, mint Csaba, viszont nem volt még egy. A tanárok nem tudták, mit kezdjenek a delfinmániás csótánnyal, delfinek vizsgálatára ugyanis nem létezett tanmenet, és az oktatási főfelügyelet szakmai programot sem készített soha egy esetleges delfinmegfigyelő utazáshoz. Hogy miért, azt nem nehéz kitalálni: a delfinek vízben élnek, a csótányok pedig többnyire nem. Bár Csabának – elmondása szerint – volt egy mini tengeralattjárónak is beillő, rendkívül fejlett búvárfelszerelése, de azt sajnos nem lehetett visszautaztatni az időben, pedig nagyon megnéztem volna.

Csaba ezért cselhez folyamodott, eldöntötte, hogy az embereken keresztül fogja megismerni a delfineket. Beadott egy csomó kérvényt az oktatási főfelügyelethez, hogy emberi tengerbiológusokhoz szeretne visszautazni, de minden kérelmét elutasították, mondván, ez csak egy gimnáziumi projekt, nem tudományos kutatás, elégedjen meg azokkal az emberekkel, akik Csaba iskolájához képest harmincezer piltes (kb. háromszáznegyven méteres) távolságon belül éltek, bármelyik korban. Csaba gimnáziuma pedig a mai térképeken Budapesten, a XIII. kerületben, a Radnóti Miklós utca és a Pozsonyi út sarkán, nagyjából a trolimegálló kukája helyén fog állni, és Csaba szerencsétlenségére Újlipótvárosnak ezen a részén a csótányok – igaz, azért meglehetősen korlátozott – ismeretei szerint soha egyetlen tengerbiológus vagy delfinszakértő nem élt. Csaba ezért végül kénytelen-kelletlen az én lakásom mellett döntött.

A reggeli müzlimet ettem egy borongós péntek reggel a konyhában, amikor Csaba csak úgy hirtelen kirobbant a szekrény alól, és egyenesen a papucsom felé tartott. Ha nem reggel, hanem délelőtt vagy délután érkezett volna, mikor már nem vagyok álmos, és gyorsabbak a reflexeim, talán eltaposom, de így csak felhúztam a lábam, remélve, hogy Csaba (akivel akkor még nemhogy szoros barátságban nem álltam, de semmilyen nexus nem volt köztünk) magától visszamegy a szekrény alá.

De nem ment, a papucsom előtt megállva köszönt, és bemutatkozott.

– Jó reggelt, ember! Hall engem? Csaba vagyok. Önt hogy hívják?

Egyetlen hang sem jött ki a torkomon, és azt hiszem, a legkézenfekvőbb dolog jutott eszembe, ami ilyen helyzetben egy ember eszébe juthat: hogy megőrültem. Csaba azonban előre felkészült erre az eshetőségre, komoly pszichológiai előképzettségről téve tanúbizonyságot, finoman, apránként megnyugtatót, és elfogadtatta velem a helyzetet. Javasolta például, hogy nézzem meg nagyítóval a szájszervét, valóban mozog-e amikor beszél, és ha mozog, akkor a hangja nem jöhet a fejemből. Nagyítóm nem volt, de a telefonom kamerájával ráközelítettem Csaba szájszervére, és felvettem, ahogy beszélt. Valóban mozogtak a csáprágói, ráadásul a telefon a hangját is rögzítette.

Csaba elmondta, miért jött, és attól kezdve delfines videókat néztünk az interneten. Persze a delfineken kívül is beszélünk egy csomó mindenről, azt hiszem, soha senkinek nem tudtam annyira megnyílni és annyira pontosan megfogalmazni a gondolataimat, mint Csabának. Elmondtam neki például, hogy egy ideje, amikor vécézés után megtörlöm a seggem, szinte felháborodom azon, hogy szaros a vécépapír, és ilyesmik futnak át az agyamon: „Ajj, de unalmas! Komolyan? Már megint? Lejárt lemez!”

Csaba azt felelte, érteni véli, mire gondolok, és szerinte az a baj, hogy túlságosan szét szórt vagyok.

– Túl hamar megszűnik mindent, és annyira képtelen vagy huzamos ideig egy dologra koncentrálni, hogy fájdalmasan unalmasnak, és égbekiáltóan igazságtalannak találd még azt is, hogy a segged addig kell törölni, amíg már nem száros.

Elképesztő, mennyire a vesémben látott ez a kis delfinrajongó csótány, aki épphogy leérettsgízett.

Közös kutatómunkánk során egyebek mellett megtudtuk, hogy Magyarországon egyetlen delfin sincs, és nem is lehet, ugyanis a magyar állatvédelmi törvény kategorikusan tiltja, hogy delfint hozzanak az országba. Egész Európában a magyar az egyik legszigorúbb szabályozás, a szigor oka pedig az, hogy 1992-ben egy jugoszláv üzletember engedély nélkül, helikopterrel szállított öt palackorrú delfint Magyarországra, majd a margitszigeti uszodában helyezte el őket, ahol az állatok a koszos édesvíz, és a nem megfelelő tartáskörülmények miatt megbetegedtek. Kettő el is pusztult, ráadásul az egyik delfinhulla sosem került elő.

Csaba kérte, vigyem ki a Margitszigetre, hadd nézze meg az uszodát. Azt hiszem, úgy képzelte, hogy a Margitsziget valami elhagyatott vidék lehet, és valahol esetleg megtaláljuk a több mint húsz éve halott delfin maradványait.

Mondanom sem kell, nem találtuk meg, pedig még ott is megnéztük, ahol a zöldhulladékot kezelik. Találtunk viszont egy eldobott petpalackot, aminek az alján volt még egy kis kóla. Csaba rábeszélte, öntsek ki neki pár cseppet a járdára, hadd kóstolja meg. Olyan nagyon nem ízlett neki, azt mondta, szerinte hülyeség, hogy az emberek ezt isszák. Erre nem válaszoltam semmit.

Csendben hazasétáltunk, aztán este Csaba visszatért a jövőbe. ■ ■ ■

Margitsziget

– Na, én mára befejeztem a melót, kimegyek futni a szigetre – fordult Géza a barátnőjéhez.

– Ilyen későn? Elmúlt tíz óra, és az eső is esik!

– Nem, már elállt. Nem maradok sokáig, egy kört futok, utána jövök, addig te is befejezed. Meg úgyszólván mondtad, hogy hajad akarsz mosni.

– És akkor utána még meg tudunk nézni pár részt a sorozatból, szóval huszonhárom tizenötre légyszi éj haza.

– Rendben – zárták le a beszélgetést, és az eredményes tárgyalás öröme ösztönösen egymás felé hajoltak egy puszira.

Nem ment túl jól aznap a sport, Gézának már a negyedik kilométeren meg kellett állni kifújnia magát. Általában akkor élvezte leginkább a futást, ha teljesen ki tudta tisztítani a fejét, semmire nem gondolt, és szinte transzközeli állapotban szedte a lábát. De akkor éjjel erre esélye sem volt, a munkán, határidős projekteken, a barátnőjén, a karrierjén, a lakásvásárláson, a szülein kattogott az agya, na meg a sorozaton, amit a futás után folytatni terveztek, és hogy milyen kilométerátlagot kell futnia ahhoz, hogy időben hazaérjen.

Miközben a Margitsziget Budára néző oldalán sétált fűjtatva, ki is számolta, hogy ha a víztoronnyal egy vonalban elkezd futni, akkor még kocogva is simán hazaér a megbeszélte időre, szóval nincs mitől tartani. Már készült is újra felpörögni, de amikor hátranézett, hogy elengedje a többi futót, meglepődve vette észre, hogy nem jön mögötte senki.

„Végül is, akkor még egy kicsit sétálhatok” – gondolta, elvégre sem elengedni, sem később megelőzni nem kell senkit, és nem is látják, hogy gyalogol a futópályán. A végén majd kicsit jobban hajt, és időben hazaér.

Gyalogolt, vette a nagy levegőket, és napok óta először jól érezte magát.

Pest fölött hatalmas felhőt látott, úgy nézett ki, mint egy óriási, gonosz vaddisznó, ahogy épp be akar kapni valami pacát. Mit eszik vajon a vaddisznó? Gombát talán? Géza nem volt biztos benne. Mindegy, pacát. Külön jól nézett ki, hogy a telihold néhány percig pont olyan volt, mintha a vaddisznó kigúvadt szeme lenne, de a szél hamarosan Lágymányos felé kezdte nyújtani az állat arcát, és a pacát is egyre messzebbre fújta tőle.

– A picsába, a pacám!

Géza megállt, hallgatózott. Tisztára úgy hallotta, mintha a vaddisznó szólalt volna meg. Az Oroszlánkirályra gondolt, arra a jelenetre, amikor Mufasza felhő képében jelenik meg.

– Szimba, elfeledtél engem – ezt mondja Mufasza szelleme Sinkovits Imre hangján.

– Dehogy! Nem tudnálak – így Szimba.

– Elfelejtetted, hogy ki vagy, tehát elfeledtél engem is. Nézz mélyen önmagadba, sokkal több vagy, mint ami lett belőled. Foglald el a téged megillető helyet!

– Hogy mehetnék vissza? Nem az vagyok, aki voltam.

– Te az én fiam vagy, tehát vérrbeli király. Emlékezz rá, hogy ki vagy!

Géza maga is meglepődött, hogy szó szerint emlékszik erre a jelenetre, még arra is, ahogy Sinkovits Imre túlpörgeti az r-hangot a vérbeli szóban. De persze kézenfekvő: ha nem nézte meg vagy kétszázszor gyerekkorában az *Oroszlánkirályt*, akkor egyszer sem. Volt, hogy naponta kétszer-háromszor is lejátszotta a kazettát, együtt beszélt és együtt énekelt a szereplőkkel. Elképzelhető, hogy minden jelenetre ugyanígy emlékszik a meséből.

– Jaj, hogy oda ne rohanjak! Micsoda agya van ennek a kis Gézukának! Sokra hivatott ez a gyerek!

Ez már egészen biztosan a vaddisznó hangja volt, legalábbis Géza Pest felől hallotta dörmögni. Ezek szerint ilyen az ideösszeroppanás.

Gondolt egyet, és ráfeküdt az esőtől még vizes rekortánra. A vaddisznót figyelte egy ideig, aztán feltette neki a kérdést, amely napok, hetek, hónapok, évek óta feszítette a koponyáját.

– Mi a faszt csináljak?

– Amit csak akarsz, Géza.

– Igen, ez a legrosszabb az egészben.

– De ez a legjobb is.

És Géza csak feküdt, keresztben a futópályán, ujjjaival finoman dörzsölte a gumyszerű felszínt, nézte az eget, és mosolygott. ■ ■ ■

Bojler

Mészáros Lőrinc a teraszra vezető lépcső alsó fokán ült, és nézte, hogy kúszik fölfelé a számlaegyenlege. Néha kidugta a fejét a laptop képernyője mögül, követte az autót mosó ismeretlen emberek mozdulatait. Tízpercenként csippan egyet a telefonja, megnyitotta az sms-eket. „Közlemény: osztalék.” Az összegeket nem is nézte. Nem szerette ezt a telefont,

ismeretlen emberek hívták rajta, érdektelen, hülye kérdésekkel zaklatták. Nem értette, mit akarnak, és nem is volt kedve válaszolni.

De egyszerre megcsörrent a másik telefon, Ági neve volt a kijelzőn.

– Parancsoljál, kislányom – kapta fel Mészáros Lőrinc.

– Szia, apu, nem akarlak zavarni, csak itt vagyunk a pesti lakásban, és nem ég a bojlerben az őrláng, nem is tudjuk bekapcsolni.

Mészáros Lőrinc gerince rögtön megfeszült, ültében kiegyenesedett, már nem nézett a laptopra, nem érdekelte a számlaegyenleg sem.

– Ágikám, a ti kazánotokban már nincs őrláng, az egy régi dolog, ne beszélj hülyeségeket. Gáz van? Nincs elzárva a csap?

– Nincs, apu, azért ennyit mi is értünk hozzá. Tiszta gázzag is lett, annyit próbálgattuk bekapcsolni.

– Ne csináljatok semmit, megyek, ránézek – mondta Mészáros Lőrinc, azzal letette a telefont, és már futott is az egyik autó felé, csak úgy, otthoni melegítőben. A Mercedest vitte el, nem zavarta, hogy még habos a motorháztető. Tövig nyomta a gázt, alig több mint 20 perc múlva már Ágiék budai lakása előtt topogott a lábtörlőn.

Tíz percig nézte a nem működő kazánt, aztán elcsukló hangon megszólalt:

– Ágikám, ez egy Vaillant ecoTEC. Ez már kondenzációs, hőcserélős. Több éve nem foglalkoztam új kazánokkal, ez meg egy nagyon modern dolog. Én ehhez már nem is értek, és hozzá sem tudok nyúlni a régi szerszámaimmal. Sajnálom. Bocsánat.

Hiába marasztalta a lánya („Legalább egy kávéra maradj, apu, ügyis olyan ritkán jössz!”), rogyadozó lábakkal letámolygott a lépcsőn az utcára, beült a Mercedesbe, a kormányra bozult, és zokogott. ■ ■ ■

Kosztolányi Dezső: A jó internet

Egyszer nagyon sokáig nem tudtam kapcsolódni az internetre. Elkéseredve ütöttem-vertem a kapcsolódási hibaelhárítón a javítás gombot, hideg verejtéktől gyöngyöző homlokkal kábeleket cibáltam, de a lidércnyomás egyre csak folytatódott. Nem tudtam, reggel van-e vagy délután. Életunt pizzafutár csengetett, elszenesedett szélű, kihűlt, vastag tészta, túlsózott pizzát nyújtott a sötétbe vesző gangról. Gúnyosan köszönte meg a borralalót, lihegve, kiszáradt torokkal vágtam be mögötte az ajtót. Az ájulás kerülgetett. Az utcán fekete volt a levegő, a háztetők pedig késő őszi, hideg esőtől lucskosak. Az élet kétségbeejtett üres kereteivel. Minden és mindenki céltalannak és kietlennek tetszett, a laptopképernyőről kárörvendőn kacintgató dinoszaurusz, a vezetékek, a kongó lakás, a gonoszul röhögő gang, a pizzafutár, elsősorban pedig én magam. Eszembe jutottak balsikereim és bűneim. Önvád marcangolt.

Aztán egyszerre csak a kis gép összeszedte magát, mélyet sóhajtott, és utolsó erejéből megpróbált csatlakozni a hálózathoz. Szemgolyóimat épphogy koponyámban tudtam tar-

tani, úgy meresztettem őket a hálózati kapcsolat ikonjára. És akkor – miért, miért nem – a kis laptop magához tért: csatlakozott.

Ebben a pillanatban kezdődött az az internetkapcsolat, melyről beszéltem, az a kapcsolódásom, melynél eddig sohasem volt teljesebb és különb. A böngésző nyüzsgő és fényes weboldalakra kalauzolt, barátaim csetüzenetekben köszöntöttek. Képzeld, mint valami ajándék az égből, még az a klip is elindult, amit órákkal korábban próbáltam lejátszani. Az inkognitóablak rejtekében buja asszonyok váraoztak kurzorom közeledésére. Ennyire még sohasem örültem annak, hogy a földön vagyok és élek. Az életnek újra értelme lett. Minden nagyszerű volt, minden csodálatos, minden kívánatos, magyarázhatatlanul és kifejezéstelenül szép.

Mindössze oda akarok kilyukadni, hogy az igazán jó internetkapcsolat csak ilyen. Mindig kapcsolódási hibák tövében terem meg, s éppoly rendkívüli, mint az a kapcsolódási hiba, mely hirtelenül elmúlik. Csak átmenet, közjáték. Talán nem is egyéb, mint a kapcsolódási hiba hiánya. ■ ■ ■

■ **Sarkadi Zsolt** (Kecskemét, 1988) újságíró, 2014 előtt az Origo, azóta a 444.hu munkatársa. Politológia és nemzetközi tanulmányok diplomái vannak, jelenleg mezőgazdasági mérnöknek tanul. Decemberben jelenik meg első novelláskötete *A banánujjú ember* címmel.
